

ШЛЯХИ ЛІКВІДАЦІ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. Шелудько А.Е.

Наук. керівник ст. викладач Бродюк І.В.

Київський національний університет технологій та дизайну

Дебіторська заборгованість істотно погіршує фінансовий стан підприємства, вона є іммобілізацією грошових засобів, відверненням їх з господарського обороту, що приводить до зниження темпів виробництва і результативних показників діяльності підприємства, оскільки прострочена дебіторська заборгованість, по якій закінчився термін позовної давності, підлягає віднесенню на збитки підприємства. Вона визначається як сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Дебіторами можуть бути як юридичні, так і фізичні особи, які заборгували підприємству грошові кошти, їх еквіваленти або інші активи. Дебіторська заборгованість, як правило, представлена у вигляді кредиту, що надається по відкритому рахунку.

Традиційна класифікація дебіторської заборгованості передбачає її розподіл за правовим критерієм на строкову або прострочену. До строкової відноситься дебіторська заборгованість, строк погашення якої ще не настав або становить менше одного місяця і яка пов'язана з нормальними строками розрахунків, визначеними в угодах. Прострочена дебіторська заборгованість – це заборгованість з порушенням договірних термінів, або заборгованість, що пов'язана з помилками в оформленні розрахункових документів. Окремо необхідно виділити безнадійну дебіторську заборгованість – рахунки, які покупці не оплатили. Такі борги списуються на збитки по закінченні строку позовної давності.

Ключовим моментом в процесі управління дебіторською заборгованістю є визначення термінів кредиту, що надається покупцям, які впливають на об'єми продажів і отримання грошей. В цілому управління дебіторською заборгованістю включає: аналіз дебіторів, аналіз реальної вартості існуючої дебіторської заборгованості та зобов'язань, контроль за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості, розробку політики авансових розрахунків та надання комерційних кредитів.

Найбільш прийнятними для застосування на підприємстві є такі методи як реструктуризація заборгованості та взаємозаліки. У політиці управління дебіторською заборгованістю одним із головних етапів розглядають процес її реструктуризації. Необхідність реструктуризації дебіторської заборгованості може виникнути не лише у разі проведення внутрішньої фінансової санації підприємства-постачальника в час загрози банкрутства, а й при виявленні симптомів легкої кризи, пов'язаної зі зниженням рівня абсолютної платоспроможності, виникненням постійної потреби у залученні додаткових позикових коштів для здійснення поточних платежів. На першому етапі визначається необхідність реструктуризації заборгованості як процесу, спрямованого на подолання можливих фінансових проблем підприємства. Далі формується група спеціалістів, завданням якої є робота з дебіторами та розробка заходів з реструктуризації заборгованості. На третьому етапі проводиться поглиблене дослідження дебіторської заборгованості, під час якого оцінюється її рівень і склад, а також ефективність інвестування у неї фінансових ресурсів.

На сьогоднішній день в господарській практиці використовують такі підходи до вирішення проблеми заборгованості:

- підхід 1 – запровадити примусові заходи стягнення заборгованості, такі як припинення відвантаження продукції, стягнення заборгованості за рішенням суду тощо;
- підхід 2 – зменшити заборгованість за рахунок налагодження договірних відносин між споживачами та підприємством на принципах урахування інтересів обох сторін, взаємної відповідальності та підтримки.